Lietas arhīva Nr. A42-01107-18/45
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0502.A420324717.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2018.gada 2.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis G.Ploriņš,

piedaloties pieteicējai /pers. A/ *(/pers.A/)*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ *(/pers.A/)* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru viņai izsniegtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, izdošanai.

Aprakstošā daļa

[1] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Uzturēšanās atļauju nodaļa ar 2017.gada 23.maija lēmumu Nr.7873 (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolēma atteikt pastāvīgās uzturēšanās atļaujas izsniegšanu Krievijas Federācijas pilsonei pieteicējai /pers. A/. Šāda lēmuma pamatā bija pārvaldes secinājums, ka pieteicēja nav nepārtraukti uzturējusies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja pārvaldes priekšniekam, kura pienākumu izpildītāja ar 2017.gada 28.septembra lēmumu Nr.1162 (turpmāk – lēmums) atstāja to negrozītu. Šajā lēmumā papildus akcentēts valsts valodas apguves jautājums, proti, ka pieteicēja nav iesniegusi dokumentu, kas apliecinātu viņas valodas prasmi vismaz pamata līmeņa 2.pakāpē (A2), vai dokumentu, kas apliecinātu viņas atbrīvojumu no valsts valodas prasmes pārbaudes.

[2] Nepiekrītot arī lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar lūgumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru viņai izsniegtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, norādot šādus argumentus.

Pārvalde nav ņēmusi vērā, ka pieteicēja pastāvīgi Latvijā ir dzīvojusi no 1994.gada, kas ir pierādīts fakts administratīvajā lietā Nr.A420412811. Tāpat pārvalde nav ņēmusi vērā, ka pieteicējai ir 67 gadi, viņa ir 3.grupas invalīde no 2015.gada, viņai no 2016.gada bija nozīmēts asistents, ar ārsta-rehabilotologa atzinumu viņa atbrīvota no valsts valodas eksāmena kārtošanas sliktā veselības stāvokļa dēļ. Savukārt apstāklis, ka Veselības inspekcija ir sniegusi formālu atbildes vēstuli pārvaldei par to, ka pieteicējai nav konstatēti tādi bojājumi, kuri minēti Ministru kabineta noteikumu Nr.733 3.pielikumā, vērtējama kritiski, jo pieteicēja vispār nemaz nav pārbaudīta Veselības inspekcijā, kas tikai liecina, ka minētajai vēstulei nav pierādījuma nozīmes, jo Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas 2017.gada 13.februāra atzinums par atbrīvojumu no Valsts valodas prasmes pārbaudes vai atvieglojumiem pārbaudes kārtošanā veselības stāvokļa dēļ joprojām ir spēkā esošs. Tas nozīmē, ka pārvaldei bija jāvērtē tā nozīme gan sākotnējā lēmumā, gan lēmumā, kas konkrētajā gadījumā nav noticis.

Pārvalde ignorējusi faktu, ka ar spēkā stājušos tiesas spriedumu atcelts ne tikai 2010.gada 29.novembra Iekšlietu ministrijas lēmums Nr.128, bet arī 2010.gada 17.septembra pārvaldes lēmums par atteikumu izsniegt termiņuzturēšanās atļauju pieteicējai. Tas nepārprotami norāda, ka pieteicēja legāli uzturējās Latvijā no 2010.gada un nav pamata uzskatīt, ka viņa latvijā nebūtu pastāvīgi nodzīvojusi 5 gadus ar derīgu termiņuzturēšanās atļauju. Par šīs atļaujas sākumu ir jāuzskata 2010.gads, jo ar spēkā stājušos tiesas spriedumu 2015.gada 6.maijā no to pieņemšanas brīža atcelti 2010.gada 29.novembra un 17.septembra pārvaldes un Iekšlietu ministrijas lēmumi.

Tādējādi pieteicēja uzskata, ka viņas pieteikums ir apmierināms pilnībā, jo minētā situācija ar viņu nerada taisnības un tiesiskuma sajūtu Latvijas Republikā, tieši pretēji pieteicēja kā armēniete tiek pakļauti reālai diskriminācijai no pārvaldes puses.

[3] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā tiesai neatzīst pieteikumu (*lietas 40. – 43. lapa*), papildus lēmumā minētajam paskaidrojot sekojošo.

Lemjot par iespēju izsniegt pastāvīgās uzturēšanās atļauju pieteicējai saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punktu, pārvalde konstatēja, ka viņa Latvijas Republikā nav nepārtraukti uzturējusies ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām, līdz ar to faktiskie apstākļi pieteicējas lietā neatbilst Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punkta nosacījumiem. Līdz ar to pieņemts sākotnējais lēmums, kuru pieteicēja apstrīdēja pārvaldes priekšniekam.

Imigrācijas likuma 34.panta pirmajā daļā norādītie uzturēšanās atļaujas atteikuma iemesli katrs pats par sevi ir pietiekams pamats lēmuma pieņemšanai par atteikumu izsniegt uzturēšanās atļauju. Tādējādi nav pamatots pieteicējas apgalvojums, ka lietā nav strīda par atzinumu, kas atbrīvotu pieteicēju no valsts valodas prasmes pārbaudes. 2017.gada 11.aprīļa vēstulē Nr.24/13-5/2471 pārvalde pieprasīja Veselības inspekcijai informāciju par Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Fizikālās medicīnas un rehabilitācijas klīnikas 2017.gada 13.februāra atzinuma pamatotību. Savukārt Veselības inspekcija 2017.gada 4.septembra vēstulē Nr.4.2.-/10931/8305 informējusi, ka pārbaudes laikā konstatēts, ka pieteicējai nav diagnosticēti tādi ar veselības stāvokli saistīti funkcionēšanas ierobežojumi, diagnozes, kas pamato 2017.gada 13.februāra atzinumā norādītos funkcionēšanas ierobežojumus smagā pakāpē, kuriem pastāvot, personu atbrīvo no latviešu valodas prasmes pārbaudes pilnībā. Ievērojot to, ka pieteicējai nav diagnosticēti tādi ar veselības stāvokli saistīti funkcionēšanas ierobežojumi, diagnozes, kas pamato 2017.gada 13.februāra atzinumā norādītos funkcionēšanas ierobežojumus smagā pakāpē, kuriem pastāvot personu atbrīvo no latviešu valodas prasmes pārbaudes pilnībā, un pieteicēja nav iesniegusi Ministru kabineta 2010.gada 21.jūnija noteikumu Nr.564 (turpmāk – noteikumi Nr.564) 35.punktā noteikto dokumentu, kā arī konstatēts, ka

pieteicēja laika periodā no 2012.gada 29.novembra līdz 2013.gada 8.augustam un no 2014.gada 26.janvāra līdz 2014.gada 6.maijam uzturējusies Latvijas Republikā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, līdz ar pieteicēja nav uzturējusies Latvijas Republikā vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām, pārvalde pieņēma tiesisku un pamatotu lēmumu.

Konstatējot, ka pieteicēja nav iesniegusi noteikumu Nr.564 35.punktā noteikto dokumentu un to, ka pieteicēja nav nepārtraukti uzturējusies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas beigām, pārvalde ir pamatoti secinājusi, ka nav izpildīti Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punktā un piektajā daļā minētie nosacījumi pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Lēmums ir samērīgs ar pieteicējas lietā konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, un viņas pamattiesību aizskārums nav konstatējams, jo viņai nav liegts arī turpmāk uzturēties Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju, kas viņai izsniegta līdz 2020.gada 12.jūnijam.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem apstākļiem.

Pārvaldes pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums *ir noraidāms.*

[6] Administratīvo tiesu judikatūrā ir atzīts, ka, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi, un šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu *(sal. sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma SKA-118/2007 10.punktu)*.

Tādējādi tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīva akta, ar kuru viņai izsniegtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, izdošanai.

[7] Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punkts noteic, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt ārzemniekam, kurš nepārtraukti uzturējies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām. Savukārt minētā likuma 24.panta piektā daļa noteic, ka šā panta pirmās daļas 2., 3., 6. un 7.punktā minētais ārzemnieks ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ja viņš ir apguvis valsts valodu. Valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību, atvieglojumus valsts valodas prasmes pārbaudes kārtošanā, kā arī tādu personu kategorijas, kuras ilgstošu vai nenovēršamu veselības traucējumu dēļ atbrīvojamas no valsts valodas prasmes pārbaudes, un citu attiecīga apjoma valsts valodas prasmi apliecinošu dokumentu atzīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Tātad, lai ārzemnieks būtu tiesīgs pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ir jāizpildās diviem obligātajiem nosacījumiem: 1) viņš nepārtraukti uzturējies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām; 2) viņš ir apguvis valsts valodu vai no valsts valodas prasmes pārbaudes atbrīvots ilgstošu vai nenovēršamu veselības traucējumu dēļ.

[8] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir ārzemniece (Krievijas Federācijas pilsone), kas 2017.gada 22.februārī vērsusies pārvaldē ar iesniegumu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punktu *(lietas 45.lapa)*.

Lietā strīds ir par to, vai pārvalde pamatoti secinājusi, ka pieteicējas gadījumā neizpildās abi iepriekš minētie obligātie nosacījumi pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai.

[9] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējai termiņuzturēšanas atļaujas izniegtas laika posmos no 2009.gada 10.augusta līdz 2010.gada 10.februārim, no 2010.gada 24.februāra līdz 2010.gada 8.augustam, no 2011.gada 11.februāra līdz 2011.gada 8.augustam, no 2012.gada 23.maija līdz 2012.gada 28.novembrim, no 2013.gada 8.augusta līdz 2014.gada 25.janvārim, no 2014.gada 6.maija līdz 2014.gada 28.oktobrim, no 2014.gada 29.oktobra (izdrukā no informācijas sistēmas gan norādīts 2014.gada 11.novembris, bet pārvaldes pārstāves skaidrojums, ka tajā ievadīts datums, kad uzturēšanās atļauju saņēmusi pieteicēja) līdz 2015.gada 28.oktobrim, no 2015.gada 25.jūnija līdz 2020.gada 12.jūnijam *(lietas 58. un 59.lapa)*.

Novērtējot šos apstākļus, tiesa secina, ka laika posmos no 2012.gada 29.novembra līdz 2013.gada 7.augustam un no 2014.gada 26.janvāra līdz 2014.gada 5.maijam pieteicējai nebija izniegtas uzturēšanās atļaujas. Tātad viņa nav nepārtraukti uzturējusies Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām. Minētais piecu gadu termiņš pieteicējas gadījumā iestāsies tikai 2019.gada 6.maijā, ja viņa turpinās nepārtraukti uzturēties Latvijas Republikā.

[10] Ministru kabineta 2009.gada 7.jūlija noteikumu Nr.733 „Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi" (turpmāk – noteikumi Nr.733) 10.punkts noteic, ka persona ir tiesīga pretendēt uz pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanu vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanu, ja ir apguvusi valsts valodu vismaz pamata līmeņa 2.pakāpē (A2). Šo noteikumu 12.3.apakšpunkts noteic, ka pārbaudi nekārto personas, kurām ir ar veselības stāvokli saistīti funkcionēšanas ierobežojumi vai diagnozes, kas minētas šo noteikumu 3.pielikumā. Savukārt noteikumu Nr.733 13.punkts noteic, ka personas, kas saskaņā ar šo noteikumu 12.3.apakšpunktu ir atbrīvotas no pārbaudes, darba devējam vai pārvaldes amatpersonai uzrāda ārsta rehabilitologa atzinumu.

Tātad ārzemniekam, pretendējot uz pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanu, valsts valoda ir jāapgūst vismaz pamata līmeņa 2.pakāpē (A2) vai arī jāuzrāda ārsta rehabilitologa atzinums, ka valsts valodas prasmes pārbaudi var nekārtot veselības stāvokļa dēļ.

[11] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicēja pārvaldē bija iesniegusi SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas" Fizikālās medicīnas un rehabilitācijas klīnikas atzinumu par atbrīvojumu no valsts valodas prasmes pārbaudes vai atvieglojumiem pārbaudes kārtošanā veselības stāvokļa dēļ (turpmāk – atzinums). Šajā atzinumā norādīti seši funkcionēšanas ierobežojumi, kuru dēļ pieteicēja būtu pilnībā atbrīvojama no valsts valodas prasmes pārbaudes *(lietas 11.lapa)*. Ņemot vērā to, ka pārvaldes rīcībā nav informācijas par pieteicējas saslimšanām, kuru dēļ viņa būtu pilnībā atbrīvojama no valsts valodas prasmes zināšanu pārbaudes, 2017.gada 11.aprīlī pārvalde lūgusi izvērtēt pieteicējas veselības stāvokli Veselības inspekcijai *(lietas 47. un 48.lapa)*. Savukārt 2017.gada 4.septembrī Veselības inspekcija sniegusi atbildi, ka, analizējot SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas" medicīnisko dokumentāciju un fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsta /pers. G/ paskaidrojumu, konstatēts, ka pieteicējai nav diagnosticēti tādi ar veselības stāvokli saistīti funkcionēšanas ierobežojumi, diagnozes, kas pamato atzinumā norādītos funkcionēšanas ierobežojumus smagā pakāpē, kuri minēti noteikumu Nr.733 3.pielikumā *(lietas 57.lapa)*.

Novērtējot šos apstākļus, tiesa secina, ka pieteicēja bija iesniegusi atzinumu par atbrīvojumu no valsts valodas prasmes pārbaudes veselības

stāvokļa dēļ. Tomēr Veselības inspekcija, kas Latvijas Republikā uzrauga un kontrolē veselības nozari, lai nodrošinātu tās regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi, ir secinājusi, ka atzinums nav pamatots. Tātad pēc būtības atzinums nav uzskatāms par noteikumu Nr.733 13.punktā minēto dokumentu, kas pieteicēju atbrīvotu no valsts valodas prasmes pārbaudes.

[12] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka pieteicējas gadījumā arī pašreiz neizpildās divi obligātie nosacījumi pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai: 1) viņa Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju nepārtraukti nav uzturējusies vismaz piecus gadus pirms pēdējās termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām; 2) viņa nav apguvusi valsts valodu vai no valsts valodas prasmes pārbaudes nav atbrīvota ilgstošu vai nenovēršamu veselības traucējumu dēļ. Tādējādi pieteicējas gadījumā neizpildās priekšnoteikumi labvēlīga administratīva akta, ar kuru viņai izsniegtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, izdošanai un viņas pieteikums ir noraidāms.

Vienlaicīgi tiesa vērš pieteicējas uzmanību, ka termiņuzturēšanās atļauja viņai izsniegta līdz 2020.gada 12.jūnijam, savukārt Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 7.punktā noteiktais piecu gadu termiņš iestāsies 2019.gada 6.maijā. Tādējādi gadījumā, ja viņa turpinās nepārtraukti uzturēties Latvijas Republikā un valsts valodu apgūs vismaz pamata līmeņa 2.pakāpē (A2) vai uzrādīs pamatotu ārsta rehabilitologa atzinumu, ka valsts valodas prasmes pārbaudi var nekārtot veselības stāvokļa dēļ, pieteicēja pēc 2019.gada 6.maija būs tiesīga pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju.

[13] Administratīvā procesa likuma 124.panta pirmā daļa noteic, ka par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā maksā valsts nodevu 30 *euro* apmērā. Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei. Savukārt minētā panta piektā daļa noteic, ka šā panta ceturtajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.). Ņemot vērā to tiesību un interešu nozīmīgumu, kuras pieteicējs bija vēlējies aizsargāt, izņēmuma kārtā tiesa arī citos gadījumos ar motivētu lēmumu var atbrīvot pieteicēju no pienākuma samaksāt valsts nodevu, ja pieteikums tiek noraidīts.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2017.gada 24.novembra lēmumu pieteicēja pilnīgi atbrīvota no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu *(lietas 2. un 3.lapa)*. Ievērojot to, ka pieteikums nav iesniegts par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.), to, ka pieteikums nav atzīstams par izņēmumu, lai pieteicēju varētu atbrīvot no pienākuma samaksāt valsts nodevu, kā arī to, ka pieteikums tiek noraidīts, pieteicējai ir uzliekams pienākums samaksāt valsts nodevu pilnā apmērā, proti, 30 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ *(/pers.A/)* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru viņai izsniegtu pastāvīgās uzturēšanās atļauju, izdošanai.

Uzlikt par pienākumu /pers. A/ *(/pers.A/)* (personas kods /personas kods/, /adrese/) triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā samaksāt valstij valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2018.gada 2.maijā.

Tiesnesis G.Ploriņš